

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД

**на Постоянната комисия по стопански науки и
управление
за резултатите от извършеното оценяване по
процедура за програмна акредитация на
докторска програма „Аналитични изследвания
върху данни /Data Science/“ от професионално
направление 3.8 „Икономика“ в Софийски
университет „Св. Климент Охридски“**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА предоставя на Вашето внимание доклад по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „Аналитични изследвания върху данни /Data Science/“ от професионално направление 3.8 „Икономика“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на

качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 85, ал. 1 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	04.03.2021 г. (Протокол № 7)
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	25.11.2021 г. (Протокол № 28)
3.	Извършено посещение на ЕГ	По документи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	26.10.2022 г. (Протокол № 35)

5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК	09.11.2022 г. (Протокол № 37)
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. станови-щето на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

1. **Доц. д-р Мариана Матеева Петрова**, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ – ръководител ЕГ
2. **Доц. д-р Александрина Георгиева Мурджева-Терзиева**, Университет за национално и световно стопанство – член на ЕГ
3. **Анна Христова**, докторант в Икономически университет - Варна – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПКЧНУ: **проф. д-р Пенка Шишманова**

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Докторската програма „Аналитични изследвания върху данни” (DATA SCIENCE) в Стопански факултет на СУ «Св. Климент Охридски» е получила програмна акредитация от НАОА през 2016 г. (Протокол № 21/ 16.11.2016 г. на ПКЧНУ на НАОА) с обща оценка 8,14 (осем цяло и четиринадесет стотни) и срок на валидност на акредитацията от пет години. С Решение от 28.01.2021 г. (Протокол № 3) на ПКЧНУ на НАОА е дадена програмна акредитация на ПН 3.8 „Икономика" в СУ «Св. Климент Охридски» на основание обща оценка 9,45 (девет цяло и четиридесет и пет стотни) и срок на валидност на акредитацията до следващата акредитация на ПН 3.8 Икономика, съгласно графика по чл. 81 ал. 2 от ЗВО.

Обучаващо звено по ДП „Аналитични изследвания върху данни” (DATA SCIENCE) е катедра «Статистика и иконометрия», която е структурно звено на Стопански факултет на СУ «Св. Климент Охридски».

В обобщен вид, състоянието на докторската програма през оценявания период е представено в таблицата по-долу:

Показатели	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Общо

1. Обявени места за прием в докторската програма	4	4	4	4	4	4	24
2. Приети докторанти – общо, в т. ч.	2	2	3	2	2	0	11
редовна форма	0	0	2	0	1	0	3
задочна форма	2	1	1	1	1	0	6
самостоятелна подготовка	0	1	0	1	0	0	2
3. Обучавани докторанти – общо, в т.ч.	2	4	7	9	11	8	X
редовна форма	0	1	3	3	4	4	X
задочна форма	2	2	3	4	5	3	X
самостоятелна подготовка	0	1	1	2	2	1	X
4. Защитили докторанти	0	0	0	0	1	0	1
5. Докторанти, отчислени с право на защита	0	0	0	0	2	1	3
6. Докторанти, отчислени без право на защита	0	0	0	0	0	0	0
7. Прекъснали докторанти	0	0	0	0	0	0	0
8. Докторанти, продължили академична кариера след успешно защитени дисертационни трудове	0	0	0	0	0	1	1

При предходната акредитация на ДП Постоянната комисия по стопански науки и управление при НАОА дава 3 препоръки:

Препоръка 1. В учебния план на докторската програма да се предвидят форми на извънаудиторна заетост на докторантите със съответни часове. Срок: юни 2017 г.

В изпълнение на направената препоръка учебният план на докторската програма е актуализиран и утвърден от АС на СУ (протокол №11/31.05. 2017). В първата част на учебния план „Учебна дейност“ ПК установи, че са предвидени часове за извънаудиторна заетост на докторантите. Втората част на учебния план „Научноизследователска дейност“ включва дейности, които представляват извънаудиторна заетост под различни форми.

ПК счита, че **препоръката е изпълнена.**

Препоръка 2. Да се разработят учебни програми по включените избираеми дисциплини в учебния план на докторската програма. Срок: юни 2017 г.

В изпълнение на направената препоръка през 2017 г. са разработени учебни програми по включените в учебния план избираеми дисциплини.

ПК счита, че **препоръката е изпълнена.**

***Препоръка 3.** В учебния план на докторската програма и в индивидуалния план за работата на докторанта да се предвиди осъществяване на публикационна дейност. Срок: юни 2017 г.*

В изпълнение на препоръката във втората част на учебния план „Научноизследователска дейност“ в точка 2 са предвидени 4 форми за публикуване на резултатите по дисертационния труд – 1) Публикации в реферирани и индексирани от SCOPUS и Web of Science научни издания (50 кредита), 2) Публикации други в реферирани и индексирани научни издания (30 кредита), 3) Публикация в издание с научна редколегия (15 кредита) и 4) Публикации в издание без научна редколегия (5 кредита) и 3 форми за представяне на научен доклад на научна конференция– (1) международна научна конференция (15 кредита), (2) българска научна конференция (10 кредита) и доклад на семинар на катедрата (5 кредита).

ПК счита, че **препоръката е изпълнена.**

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма

1.1.1.

ДП „Аналитични изследвания върху данни“ (DATA SCIENCE) се развива съобразно мисията, визията, целите и задачите на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и на Стопанския факултет. Обучението на докторантите се провежда в съответствие с националната нормативна база – Закон за висшето образование, Закон за развитието на академични състав в Р България, Правилник за прилагане на Закон за развитието на академичния състав в Р България, Постановления на Министерския съвет, както и съобразно вътрешнонормативните документи на Университета – Правилник за устройството и дейността на СУ "Св. Климент Охридски", Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане

на академични длъжности в СУ "Климент Охридски", Правилник за образователните дейности в СУ "Св. Климент Охридски" и др.

1.1.2.

СУ има разработена, официално приета и действаща система за управление на качеството (СУК), която е публично оповестена. Основните положения, свързани със същността, принципите, стандартите и процедурите за функциониране на системата се съдържат в Наръчника по качеството на СУ, последно актуализиран през 2021 г. Основните звена в структурата на СУК са: Университетски център по управление на качеството, Експертен съвет по качеството (Университетска комисия по качеството), Факултетни комисии по качеството, катедрени отговорници по качеството. През разглеждания период са проведени общо 5 одита, в т.ч. 4 вътрешни одита, в обхвата на които попада обучението по оценяваната докторска програма и 1 вътрешен одит (2022), целево насочен към процеса на обучение в ОНС „доктор“. Спазва се съотношението между планирани и извършени вътрешни одити, съгласно Календар на дейностите по осигуряване на качеството. Одитирането се извършва от Университетския център по управление на качеството, а резултатите се оповестяват публично.

1.1.3.

За осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението, включително в ОНС „доктор“, СУ е разработил редица вътрешни документи, а конкретно в Стопанския факултет са приети Правила за организация на научноизследователската дейност. Разглежданата взаимовръзка се подкрепя ежегодно и в рамките на обявяваните конкурси за разработване на научни проекти, за участие в научни форуми и публикации. Част от дисертационните трудове са пряко свързани с работата по национални и международни научни проекти, в които участва обучаващото звено. Темите на дисертационните разработки са по актуални, значими проблеми от областта на аналитичните изследвания върху данни. Обучението в докторската програма се осъществява в тясна връзка с научните изследвания на преподавателите в това направление.

1.1.4.

В СУ “Св. Кл. Охридски” се прилагат правилата на приетия Етичен кодекс и функционира Етична комисия. В допълнение към етичния кодекс СУ има и подписана декларация за присъединяване към принципите на Хартата на Европейските учени и Кодекса на поведение при наемане на изследователи като първа стъпка в процеса за придобиване на логото на HR Excellence in Research, присъждано от Европейската комисия. В СУ

съществува и академичен омбудсман. За предотвратяване и санкциониране на прояви на плагиатство има разписани процедури, а в системата за електронно обучение на СУ е интегрирано технологично решение – StrikePlagiarism. За акредитирания период не са установени случаи на плагиатство от страна на докторанти, обучавани в катедрата.

Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 1:

По 1.1.1. Обучението в ДП „Аналитични изследвания върху данни” (DATA SCIENCE) е организирано в съответствие с мисията, целите и задачите на СУ „Св. Климент Охридски“ и изискванията на националните и вътрешните нормативни актове, свързани с обучението в ОНС „доктор“.

По 1.1.2. В обучението на докторантите катедра „Статистика и иконометрия“ прилага политиката за осигуряване на качеството в рамките на институционалната СУК. Създадени са и функционират вътрешни структури и органи за поддържане на качеството. През оценявания период са организирани и проведени 5 вътрешни одита, в чийто обхват попада и оценяваната ДП.

По 1.1.3. В СУ „Св. Климент Охридски“ се провежда политика за осъществяване на взаимовръзката между научноизследователската и образователната дейност. Това е основен приоритет, част от всички стратегически документи на университета и конкретно на стратегията за развитието на професионалното направление.

По 1.1.4. В СУ е приет и се прилага Етичен кодекс, оповестен на страницата на СУ. Етичната комисия е конституирана и осъществява дейността си съгласно разписаните правила. В СУ съществува и академичен омбудсман. Регламентирани са процедури и се използват специализирани инструменти за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство. През оценявания период не са документирани подобни прояви в ДП.

СТАНДАРТ 2 РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

2.1.1.

ДП „Аналитични изследвания върху данни” (DATA SCIENCE) е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката и е насочена към изграждане на систематизирано теоретично знание и практически умения за дигитално икономическо моделиране. В квалификационната характеристика на докторската програма са определени

образователните цели и очакваните от обучението резултати, както и възможностите за професионална реализация на завършилите докторанти.

2.1.2.

Разработването, одобрението и прилагането на учебната документация се осъществява въз основа на създадена организация и стандарти, определени в Правилник за образователните дейности в СУ, Решения на факултетния съвет на Стопанския факултет, Процедура за реда по анализ и осъвременяване на учебните планове и програми в Стопанския факултет, Процедура за организация на обучението по докторантски курсове в Стопански факултет. При приемането и утвърждаването на учебната документация на всички нива участват и докторанти. Сътрудничеството между катедрата и представителите на практиката е основа за както за участие в обучението, така и за актуализиране на учебната документация. На ПК е предоставена информация за участие на 3 докторанти и 3 представители на бизнеса при изготвянето и актуализацията на учебната документация на ДП.

2.1.3.

Учебната документация на ДП включва: квалификационна характеристика, общ учебен план, учебни програми по дисциплините, конспект за кандидат-докторантски изпит, индивидуален учебен план, отчет за изпълнението на индивидуалния план; атестационен лист за периодична оценка на докторантите. Учебния план включва три раздела: 1. Учебна дейност (60 ECTS за редовна и задочна форма, 50 ECTS за самостоятелна подготовка); 2. Научно-изследователска дейност (110 за редовна, 120 задочна и 130 ECTS за самостоятелна подготовка); 3. Педагогическа дейност (10 ECTS за редовна форма). Във всеки раздел са дефинирани дейности, които докторантът трябва да извърши и са определени минимален брой кредити, които докторантът трябва да събере, за да бъде допуснат до вътрешна защита дисертационния труд (общо 180 ECTS). Същата структура на дейностите присъства и в индивидуалните учебни планове на докторантите с ясен график на ангажиментите и задачите.

2.1.4.

СУ „Св. Кл. Охридски“ непрекъснато разширява партньорска си мрежа с представители на бизнеса, неправителствения сектор, административните структури и др. Стопанският факултет има над 50 споразумения за партньорство с различни публични и частни организации. Поддържането на работеща партньорска мрежа позволява да се прави анализ на възможните работни места и на потребностите на бизнеса. С цел анализ на потенциалните работни места и възможната реализация на защитилите докторанти в

рамките на проект SCHOLARNET са разработени два SWOT анализа (2021), в които специално място намират сравнението и оценката на докторските програми в Стопанския факултет и препоръки за развитие с отчитане мнението на докторантите и представителите на бизнеса.

2.1.5.

ДП „Аналитични изследвания върху данни” (DATA SCIENCE) е съпоставима с докторски програми, развивани във водещи ВУ в страната и чужбина. В катедрата се прави периодичен анализ на сходни докторски програми в УНСС – София, ИУ – Варна, а в чужбина – с програми в Университет в Лил – Франция, Университет Бордо IV – Франция, Университет Станфорд – САЩ. В Стопанския факултет са създадени благоприятни условия за мобилност, като по програма Еразъм+ в 10 от сключените договори целево е предвидена мобилност на докторанти в ПН 3.8 Икономика. Въпреки това за оценявания период няма реализирани докторантски мобилности, като една от основните причините за това е Ковид пандемията.

2.1.6.

В СУ „Св. Кл. Охридски“ са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на документацията, свързана с докторските програми, съгласно действащата нормативна уредба и вътрешните документи на СУ. В сектор „Студенти“ на Стопанския факултет административно за докторантите отговаря инспектор „Чуждестранни студенти, СДК и докторанти“, при който се съхранява цялата документация на докторските програми и индивидуалните досиета на докторантите.

Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 2:

По 2.1.1. ДП „Аналитични изследвания върху данни” (DATA SCIENCE) е разработена и се развива в съответствие със съвременните постижения на науката. Учебната документация ясно определя очакваните резултати от обучението и сферите на професионалната реализация на докторантите.

По 2.1.2. В СУ е създадена организация за разработване, периодично анализиране и обновяване на учебната документация Тя се обсъжда и актуализира периодично като се отчитат препоръките на докторанти и представители на практиката и работодателски организации. За разглеждания период в тези обсъждания са се включили 3 докторанти и 3 представители на бизнеса.

По 2.1.3. Обучението по оценяваната докторска програма се осъществява на основата на изискващата се от закона учебна документация. Приложеният учебен план, респ. индивидуалният план на докторанта, конкретизира разпределението на дейностите през периода на обучение.

По 2.1.4. Разработването и предлагането на учебни програми, включени в учебния план на докторската програма се прави след предварителни консултации със специалисти от практиката и докторанти. Налице е партньорска мрежа и сътрудничество с потребители на кадри, която постоянно се разширява.

По 2.1.5. Оценяваната докторска програма до голяма степен е съпоставима с аналогични програми в други ВУ в страната, ЕС и извън него, с което са създадени предпоставки за реализация на професионални мобилности на докторантите. За разглеждания период няма реализирани докторантски мобилности.

По 2.1.6. СУ „Св. Кл. Охридски“ разполага с правила и процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията на докторските програми. Водят се лични досиета на обучаваните докторанти, като контролът за тяхната пълнота и актуалност се осъществява от съответните административни структури.

СТАНДАРТ 3 ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1.

При обучението на докторантите в Стопанския факултет се прилагат разнообразни образователни методи и форми. Използват се съвременни методи на преподаване в обучението по икономика, статистика, иконометрия и други, които се допълват и от гъвкави и адаптивни методи за оценяване на постиженията на докторантите. Преподаватели на Стопанския факултет предлагат специализирани курсове за докторанти в редица области на икономическата теория и приложния анализ. В допълнение докторантите могат да избират курсове по научното направление на докторантурата от други докторски програми, както и от магистърските програми на Стопанския факултет. В рамките на Докторантския център "Св. Климент Охридски" (ДокЦент) обучаемите имат възможност всеки семестър да слушат предлаганите докторантски курсове от всички факултети на СУ през системата за електронно обучение на Университета. Наред с това те имат възможност да участват в конференции, форуми, летни школи; да създават и публикуват научни разработки, в т.ч. и съвместни публикации с

преподавателите; да се включват във вътрешно-факултетски работни семинари и пр.

3.1.2.

Обучението на докторантите се осъществява в индивидуални и колективни форми при перманентен контрол от страна на научния ръководител, ръководител катедра и първично звено за съблюдаване на индивидуалния план. С решение на ФС, в учебния план за обучение на докторантите могат да се включват и допълнителни избираеми дисциплини, съобразени с тематиката на дисертацията и предлаганите дисциплини от Докторантското училище (ДокЦент). Напредъкът по обучението и дисертацията на докторантите се обсъждат с научния ръководител и на провежданите целево докторантски семинари. Научният ръководител организира цялостната подготовка на ръководения от него докторант, като го консултира, а при необходимост – осигурява допълнителна консултация с други специалисти.

3.1.3.

В хода на изпълнението на ДП се преминава през няколко основни етапа на подготовка, като периодично докторантите споделят пред Катедрения съвет резултатите от изследователската си дейност. За научноизследователската работа се изискват публикации в научни издания, участия в научно-приложни проекти, участия в научни форуми и семинари. Ежегодно се извършва атестация на резултатите на докторантите с ясни критерии за оценяване на техните постижения. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта пред съвета на катедра „Статистика и иконометрия”. Отчитането на работата на докторантите във всички форми на обучение се осъществява ежегодно, а на редовните докторанти се прави и на тримесечие. За оценявания период всички обучавани докторанти са атестирани регулярно. Няма докторанти с отрицателна атестация.

3.1.4.

Методите за оценяване на постиженията на докторантите са регламентирани в Правилника за устройството и дейността на СУ. Конкурсът за кандидатстване за обучение в ОНС „доктор“ се състои от изпит по специалността и по чужд език, избран от кандидата. Изпитът по специалността е писмен и устен с две самостоятелни оценки. Конкурсните изпити се провеждат от комисия, назначена от Ректора, по предложение на ръководителя на приемащото звено, в която се включват най-малко трима хабилитирани преподаватели или доктори на науките по същата специалност. Резултатите от всеки изпит се отразяват в протокол на

изпитната комисия и се съобщават на кандидатите не по-късно от два дни след приключването му. Формата на завършване на обучението по всяка дисциплина в ДП е определена в учебните планове. Оценките на докторантите по всяка дисциплина се нанасят в изпитен протокол, копие от който получава и самият докторант. Критериите за допускане до публична защита за присъждане на ОНС „доктор“ са: успешно положени изпити и изпълнение на дейностите, заложи в индивидуалния план; подготовка на дисертационния труд с резултатите от изследванията; отчисляване с право на защита; отговаряне на минималните национални изисквания. Оценяването на докторантите се реализира и при представяне на индивидуалните им отчети при спазване на утвърдения индивидуален план.

3.1.5.

В СУ е приет и действа Правилник за разглеждане на сигнали и жалби от студенти и докторанти. В него се урежда реда за подаване на жалби, установяване на нарушения и предоставяне на отговори. Органите, до които се подават жалби в зависимост от проблема, са ректорът, деканите и ръководителите на съответните катедри чрез подчинените им деловодства. Според Правилника за образователните дейности в Софийския Университет „Св. Климент Охридски“, функции да обработва жалби има и отдел „Образователни дейности“ в СУ. В университета действа и Академичен омбудсман, който се занимава със сходни проблеми. Няма сигнали и жалби от докторанти през акредитационния период.

Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 3:

По 3.1.1. Обучението на докторантите в докторската програма се реализира чрез съвременни образователни форми и методи, като се прилагат актуалните научни постижения в ПН 3.8 Икономика.

По 3.1.2. Обучението на докторантите се осъществява посредством различни индивидуални и колективни форми, планира се и се извършва в съответствие с индивидуалния учебен план Цялостната подготовка на докторанта се организира, наблюдава и подпомага от научния ръководител.

По 3.1.3. Докторантите докладват периодично за резултатите от изследователската си дейност като подготвят годишен отчет за изпълнението на учебния план. Отчитането на извършената работа за всички докторанти се прави ежегодно, а за тези в редовна форма – и на тримесечие. Текущ контрол върху спазването на индивидуалния план се осъществява от научния ръководител, а периодичен – от катедра „Статистика и иконометрия“.

По 3.1.4. За оценяване постиженията на докторантите във вътрешните нормативни документи и учебните програми на дисциплините е предвидено използването на ясни съвременни и публично оповестени методи в съответствие с действащото законодателство.

По 3.1.5. В СУ „Св. Кл. Охридски“ са създадени процедура и организация за разглеждане на жалби от докторанти и студенти. През акредитационния период няма подадени такива.

СТАНДАРТ 4 ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

4.1.1.

В СУ са изградени процедури и практики, които обхващат всички етапи от жизнения цикъл на докторанта. Пълната информация за кандидатстване, прием, обучение, отчисляване, предзащита и защита на научния труд е публично достъпна на сайта. Процедурата по приема и зачисляването на докторантите е подробно разписана в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ. Обучението в ОНС „доктор“ се осъществява чрез прилагане на утвърдени и предварително оповестени стандарти, по учебна документация, правила и процедури, които осигуряват системност и отчетност в подготовката на. Процедурите за защита, както и свързаните с тях документи, се оповестяват публично в сайта на университета. Правилата за завършване на обучението, провеждането на процедури по защиты и присъждането на ОНС „доктор“ са представени в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.

4.1.2.

Във вътрешните документи на СУ са създадени реални възможности за активно участие на докторантите в проектно ориентирани дейности под ръководството на хабилитирани преподаватели. В Университета се провежда ежегодната конкурсна сесия за разработване на научни проекти, финансирани със средства, отпуснати целево от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художествено-творческа дейност. Стопански факултет осъществява активна научноизследователска дейност и по проекти, финансирани от

вътрешноуниверситетския фонд „Научни изследвания“, проекти с национално финансиране и международни проекти. Общо за периода докторантите от оценяваната ДП са реализирали 8 участия в проекти - 5 във вътрешно университетски, 1 в национален и 2 в международни научни проекти. Относителния дял на докторантите от ДП, участвали в проекти е 45%. През последните две години се очертава тенденция на засилване на участието на докторанти в проекти и на трите нива.

4.1.3.

СУ осигурява възможности и подкрепа на докторантите за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм +“. Към учебната 2021/2022 г. Стопански факултет има подписани общо 74 договора по тази програма, като в 10 от тях са посочени общо 26 места за мобилност на докторанти. Друга възможност за мобилност е предоставена от Докторантския център (ДокЦент). В рамките на работен пакет „Мобилност“ се финансират дейности за включване в научни и образователни събития в страните от ЕС за краткосрочни периоди. Независимо от тези възможности, за периода на акредитация няма реализирани мобилност, няма и провеждани 3 месечни изследвания в други ВУ и организации. В периода 2017 – 2021 година общият брой на участията на докторанти в научни форуми –конференции, презентации, кръгли маси, докторантски промоции и други е 16. Брой участия на научни форуми на 1 докторант е 1,45, като това са преди всичко научни конференции проведени в България.

4.1.4.

В Стопанския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ е създадена административна система за регистриране хода на докторантура като се поддържа индивидуално досие за всеки докторант, което се администрира от Инспектор чуждестранни студенти, СДК и докторанти, сектор „Студенти“. Данни за професионалната реализация на завършилите Стопанския факултет, в т.ч. и докторанти, се събират от Алумни клуба на Стопанския факултет. За периода на акредитация в ДП „Аналитични изследвания върху данни“ (DATA SCIENCE) са обучавани общо 11 докторанти, в т.ч. 3 в редовна, 6 в задочна и 2 самостоятелна форма на обучение. Няма прекъснали или отстранени докторанти. Защитил е 1 докторант, а отчислените с право на защита са 3. Относителният дял на докторантите редовна форма на обучение е 27%. Един от докторантите продължава научната си кариера като асистент в катедрата.

Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 4:

По 4.1.1. В СУ са създадени и се прилагат правила и процедури за регламентиране на отделните етапи от „жизнения цикъл“ на докторантите, които са разписани и публично огласени в нормативните актове на ВУ. Приемът, обучението и защитата на дисертационните трудове се осъществява съгласно нормативните изисквания.

По 4.1.2. В СУ, респ. Стопански факултет, са създадени правила и се осигуряват възможности за включване на докторантите в научноизследователски проекти, в т.ч. и за стимулиране изследванията на докторантите. Общо за периода докторантите от оценяваната ДП са реализирали 8 участия във вътрешноуниверситетски, национални и международни научни проекти. Относителният дял на участвалите докторанти е 45%.

По 4.1.3 В Стопански факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ са създадени необходимите условия и възможности за академични мобилности на докторантите и участие в научни форуми. В 10 от сключените договори на Стопанския факултет се предвижда възможност за докторантска мобилност. През оценявания период няма реализирани мобилности на докторанти от ДП. Участията на докторанти в научни форуми за същия период са 16, като броят участия на научни форуми на 1 докторант е 1,45.

По 4.1.4. В СУ „Св. Кл. Охридски“ е създадена административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти като част от дейността на сектор „Студенти“, Алумни клуба на Стопански факултет и Академичния център за кариерно консултиране и връзки с обществеността (АЦККВО). За периода на акредитация в ДП са обучавани 11 докторанти, сред които няма прекъснали или отстранени, защитил е 1 докторант, а отчислените с право на защита са 3. Един от докторантите продължава академична кариера.

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.

5.1.1

Качеството и нивото на преподаването и на провежданата научноизследователска дейност се определя в най-голяма степен от квалификацията на преподавателите на основен трудов договор (ОТД) в катедра „Статистика и иконометрия“. Академичният състав на катедрата включва 11 преподаватели, в т.ч. 8 хабилитирани (2 професори, 6 доценти), а

нехабилитираните са 3, от които 1 с ОНС „доктор“. Хабилитираният преподавателски състав в катедра „Статистика и иконометрия“, която осъществява обучението по докторската програма, е със следната структура: с квалификация в ПН 3.8 Икономика са 5 хабилитирани преподаватели, в ПН 4.6. Информатика и компютърни науки – 1, в ПН 3.6. Право – 1, в ПН 4.5. Математика –1. Четирима от хабилитираните преподаватели по ПН 3.8 са с квалификация по ДП. С признати компетенции по ДП се зачитат един преподавател с ПН 3.8 и преподавателите с квалификация в ПН4.6 и ПН4.5. Научната степен и длъжност на преподавателя по Право не кореспондира с ДП. Трима от всички хабилитирани преподаватели нямат регистрация в НАЦИД. В обучението на докторанти в докторската програма се включват преподаватели и от други катедри в ПН 3.8.

Средната възраст на академичния състав в катедра „Статистика и иконометрия“ на първи ОТД е 50,4 години. Научното ръководство не е равномерно разпределено. Забелязва се концентрация на докторанти при двама от хабилитираните преподаватели. Констатира се балансирано разпределение на учебните дисциплини от учебния план на докторската програма, като някои от дисциплините се водят от преподаватели с по-широкоспектърна или друга квалификация. Стопанският факултет провежда редовно атестиране на академичния състав. За периода на акредитация са били атестирани 5 преподаватели, всички с положителна оценка.

5.1.2.

Научно-изследователската дейност на академичния състав на катедра „Статистика и иконометрия“ преимуществено е в обхвата на докторската програма. Преобладаващата част от представения списък с публикации касае аналитичните изследвания на данни, макар че не се установява ясна диференциация между публикациите по разглежданата в настоящия доклад ДП и ДП „Приложение на изчислителната техника в икономиката“, развивана от същата катедра. Обяснението на научното звено е, че съвременните аналитични изследвания върху данни в много голяма степен разчитат на ИТ като инструмент за решаване на аналитичните задачи и в този смисъл попадат и в проблематиката на другата докторска програма - „Приложение на изчислителната техника в икономиката“.

Публикационната активност на катедрата е представена от 140 бр. публикации, по-голямата част от които са в чужбина (100 бр.), където преобладават статиите и научните доклади. По-високият брой на публикации в чужбина предполага добра видимост на научните постижения на преподавателския състав, което е предпоставка за добра

комуникация с чуждестранни научни среди и е в полза на обучението на докторантите. От всички публикации 105 са реферирани и индексирани издания и 35 – в издания с импакт фактор и/или импакт ранг. Значителна част от тези публикации са реализирани в рамките на научно-изследователски проекти. Цитиранията са общо 909 за периода, в т.ч. 439 са в издания с импакт фактор и/или импакт ранг. Няма реализирана изходяща академична мобилност, входящата мобилност включва 5 преподавателя с цел обучение.

5.1.3 Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи. Хабилитираните преподаватели притежават теоретични познания и опит в практическото им приложение, доказани в тяхната научна, изследователска, административна, консултантска, управленска и експертна дейности.

Критерий 5.2. Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участие на докторантите в нея.

5.2.1.

Предоставените данни за научноизследователската дейност на хабилитираните преподаватели са обобщени в Таблица 1. Те показват активна изследователска и публикационна дейност.

За оценявания период са регистрирани 95 участия на преподавателите от катедрата в общо 54 проекта. Преобладават участията в международни и национални проекти. За същия период те имат 134 участия в научни форуми, от които в чужбина -73 бр., а в страната – 61 бр.

Публикациите на хабилитираните преподаватели с квалификация и с компетентност по ПН 3.8 и ДП са 129, като основният им дял е в реферирани и индексирани издания. Броят на публикациите в издания с импакт фактор и импакт ранг е 27 за периода на самооценка, като трябва да се отбележи положителната тенденция за повишаване както на техния брой, така и на относителния им дял. Нараства и броят на цитиранията, в т.ч. в издания с импакт фактор и/или ранг. Това е доказателство за научния капацитет на преподавателите от катедрата и видимостта им в научните среди.

Табл.1. Научноизследователска дейност на хабилитираните преподаватели в професионалното направление на докторската програма за периода на акредитация

Преподаватели, бр.	Публикации, бр.	Цитирани я в	Участия в научни проекти**, бр.

11	10	5	15	1	3	5	14	2	0

*Посоченият брой се отнася за участията на докторантите в научни форуми в страната.

Изводи на ПК по изпълнението на Стандарт 5:

По 5.1.1. Обучението на докторантите се осъществява от 4 хабилитирани преподаватели с квалификация и 3 хабилитирани преподаватели с компетентност в областта на докторската програма и професионалното направление, както и от преподаватели от други катедри. Научното ръководство на докторантите не е равномерно разпределено. Не всички преподаватели от катедрата имат регистрация в НАЦИД.

По 5.1.2. Научно-изследователската дейност на академичния състав на катедра „Статистика и иконометрия“ е преимуществено в обхвата на докторската програма. Не се установява ясна диференциация на публикациите в двете ДП, водени от катедрата. Преобладаващата част от публикациите са в чужбина. От всички публикации 25% (35 бр.) са в издания с импакт фактор/импакт ранг, както и 48% от цитиранията на преподавателите от научното звено.

По 5.1.3. Преподавателите от катедра „Статистика и иконометрия“ имат утвърдени практики и успешни изяви в областта на докторската програма. Те са добре познати в научните среди, а също така развиват успешна консултантска, управленска и експертна дейности.

По 5.2.1. Хабилитираният преподавателски състав, осигуряващ обучението в докторската програма, осъществява активна научноизследователска и публикационна дейност. Преподавателите са с добра видимост в научното пространство предвид значителния брой на публикациите в издания с импакт фактор и импакт ранг, на цитиранията и на участията в научноизследователски проекти.

По 5.2.2. Докторантите в докторската програма показват много добра и увеличаваща се публикационна активност, включително и в издания с импакт фактор или импакт ранг, както и успешна публикационна дейност с преподаватели от катедрата. През акредитационния период обучаемите реализират и изяви на научни форуми и в научноизследователски проекти.

СТАНДАРТ 6 „УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

6.1.1.

СУ „Св. Климент Охридски“ разполага с необходимата материална база, която се използва и при обучението на докторанти от ПН 3.8 „Икономика“. За целите на обучението се използват 29 специализирани кабинета с обща площ 1480м², лекционни зали, лаборатории, зали за практическо обучение, които са оборудвани с 1300 работни места. Специално за нуждите на докторантите в сградата на Стопанския факултет има обособен кабинет с площ от 15 м², който е оборудван с 1 настолен компютър, 1 принтер и бяла дъска. Общата аудиторна площ за учебна заетост в Стопански факултет е 2740 кв. м. Общият брой на инсталираните компютърни конфигурации в лабораториите е 215. Общата площ на компютърните зали е 680 кв.м. В СУ е изградена мрежова среда за достъп до глобалните и локални информационни ресурси от страна на административния и академичния състав, както и на обучаемите. В университета функционират две компютърни мрежи, изградена е опорна оптична връзка между сградата на управлението на университета и библиотеката. Във всеки от учебните корпуси, библиотеката и управлението са разгънати и двете мрежи на университета. Изградената опорна кабелна мрежа покрива напълно нуждите на потребителите, като осигурява пренос на данни чрез високоскоростна връзка 400 мегабита.

Библиотеката предоставя достъп до разнообразна литература по професионалното направление – 28125 тома на различни езици. Информацията за наличните книги, периодичните издания и електронните ресурси е видима от електронния каталог. В библиотеката са осигурени 34 работни места, от които 20 са компютъризирани. Библиотеката на СУ „Св. Климент Охридски“ е асоцииран член на Национална академична библиотечна информационна система (НАБИС). На повечето компютри е инсталиран специализиран софтуер за учебно-преподавателска работа. Библиотечната площ е 180 кв.м. с 2 книгохранилища; на разположение са 20 компютъризирани читателски места и 14 некомпютъризирани, 2 компютъра за служебно ползване и 2 принтера.

6.1.2.

Стопанският факултет при СУ осигурява възможности за провеждане на експерименти, практики и творчески командировки за подготовката на докторантите. Налични са сървър за Базис от данни, предоставени от организации, институции и изследователски центрове; създаден е Изследователски център за млади учени; закупени са софтуерни лицензи и внедрени модерни софтуерни средства за съхранение, анализ и обработка на научна информация. За високоскоростна обработка на данни обучаващите

се могат да използват изчислителните възможности на облачния компютинг чрез специализирани абонаментни планове в Microsoft Azure, Amazon Web Services (AWS)и IBM Cloud Solutions. Осигурена е възможност за отдалечена работа и с квантови компютри.

6.1.3.

Докторантите имат достъп и до най-съвременната научна литература, достъпна в електронен вид от Университетската библиотека, както и от университетската мрежа, в т.ч. и чрез персонални сертификати за отдалечен достъп. Осигурен е безплатен достъп до електронните библиотеки, за които библиотеката на СУ притежава абонамент за електронни ресурси като: JSTOR, EBSCO, SAGE Publications, ScienceDirect/SCOPUS, както и бази данни със статистическа информация, предоставена от НИС, БНБ, и др. Общодостъпен е електронният каталог ALEPH, през който може да се ползва услугата „онлайн заявка на книги“ и периодични издания от Централната университетска библиотека, както и да се правят справки за наличието на литература във филиалните библиотеки по различни критерии. Докторантите от ПН 3.8 Икономика могат да се възползват и от подкрепата, базата данни и ресурси, които предоставя Докторантският център към Софийския университет.

6.1.4.

Основен приоритет на СУ е стимулирането на научноизследователската дейност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания. Стопански факултет организира редица форуми, конференции и специализирани летни школи и др., в които могат да участват докторантите от ДП. Информацията за предстоящи научни форуми е публично достъпна в „Научен календар на Стопанския факултет“. Освен това на докторантите е предоставена възможност да публикуват резултатите от научните си изследвания в официалните издания на Стопанския факултет.

Благодарение на усилията и предоставените възможности, за изследвания период докторантите от ДП са реализирали общо 25 публикации, от които 15 публикации в реферирани чуждестранни издания и 10 в издания с импакт фактор и импакт ранг. Пет от публикациите са в съавторство с преподаватели от обучаващото звено.

Изводи на ПК по изпълнението на Стандарт 6:

По 6.1.1. Висшето училище разполага с богата материална база, компютърна и друга дигитална техника, която създава благоприятни условия за обучение и научноизследователска работа на докторантите.

По 6.1.2. СУ е осигурил необходимата технологична и информационна среда за развитие на научните изследвания в областта на докторската програма.

Стопанският факултет на СУ осигурява добри възможности за провеждане на експериментална работа и практически изследвания на докторантите във връзка с разработването на дисертационните им трудове.

По 6.1.3. Обучаваните докторанти са осигурени с достатъчно учебна и научна литература в областта на ДП, включително чрез електронен достъп до научна издания и световни бази данни.

По 6.1.4. В Стопанския факултет на СУ се прилагат различни форми за включване на докторантите в изследователската дейност и стимулиране на творческата им активност. В резултат на това те са реализирали 25 публикации, в т.ч. 10 в издания с импакт фактор/импакт ранг.

СТАНДАРТ 7 „УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА“

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

7.1.1.

В СУ „Св. Кл. Охридски“ е създадена добра организация за събиране и анализиране на информация за качеството на обучение на докторантите и професионалната им реализация, на базата на която се вземат обосновани управленски решения за подобряване на докторантското обучение. Информацията се събира главно чрез институционалната СУК и по-конкретно Лабораторията за анализи и проучвания на Университетския център по управление на качеството, която организира и провежда регулярно анкетни проучвания за мнението на докторантите относно осигуреността и качеството на образователния и научноизследователския процес.

В СУ има утвърдена процедура за одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация и учебните програми, в които е регламентирано участието на студенти, докторанти и други заинтересувани страни. За оптимизиране на пълния цикъл на управлението на информацията в СУ е въведен нов канал за получаване на обратна връзка – на ключови места в Стопански факултет са поставени кутии за писмени мнения, предложения и отзиви за качеството на административното обслужване, организацията и провеждането на учебния процес и други въпроси, свързани с управление на качеството.

Висшето училище има изградена организационна структура, чиито основни функции са административното и информационно обслужване на докторанти, както и поддържането на документация по прием и обучение на докторанти. Чрез нея ВУ осигурява събирането на информация за

учебната документация и промените в нея, както и за развитието и успеваемостта на докторантите.

7.1.2.

Вътрешните правила и потоци за обмен на информация по отношение на качеството са утвърдени от Ректорското ръководство в Наръчника по качеството на СУ. Висшето училище използва различни канали за събиране на мнения относно качеството на обучение и други, свързани с образователния процес – анкетни кутии, участие на външни заинтересовани страни във факултетните Комисии по качеството и в Експертния съвет на УЦУК и при обсъждане на учебните програми и пр. Набраните данни относно учебната и научноизследователската дейност, удовлетвореността на докторантите от качеството на обучението, атестирането на академичния състав, вътрешните одити, коригиращите и превантивните действия подлежат на последващ анализ и оценка. Анализирания данни се използват за осъществяване на Прегледа от ръководството на СУ и служат за доказване на ефективността и подобряването на СУК. Докторанти присъстват на заседания на катедрени съвети и други вътрешни органи, което дава възможност да се получава обратна връзка за тяхната удовлетвореност и да се предприемат или планират мерки за решаването на евентуални проблеми.

Изводи на ПК по изпълнението на Стандарт 7:

По 7.1.1. В Стопански факултет на СУ се събира и анализира информация чрез създадени организационни структури, отговорни за административното и информационното обслужване и за събирането и поддържането на информация за учебната документация и докторантите. Висшето училище разполага с технологично решение, централизиран склад от данни, за поддържане на ретроспективната и новопостъпващата информация, което е добра основа за извършване на аналитична дейност.

По 7.1.2. В СУ и обучаващите звена периодично се обсъжда информация за качеството на обучението на докторантите, включително за хода на всяка отделна докторантура. За целта се използват различни канали и практики, като набраните данни се анализират и при нужда се предприемат коригиращи мерки.

СТАНДАРТ 8 „ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА“

Критерий 8.1. „Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството

на обучение на докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

8.1.1.

ПК констатира, че СУ предлага многофункционален уебсайт с цялостна информация за структурата и дейността на университета и подсайтове на отделните факултети. На своята интернет-страница в раздел „Докторанти“ Стопанският факултет публикува: научните специалности, по които се обучават докторанти, както и конспекти на конкурсните изпити; критериите и изискванията към работата на докторантите и към подготовката на докторските тези; условията за прием на документи и информация за обявени места по специалности; приети документи и учебна документация на докторски програми, информация за Докторантския център и предлаганите от него възможности за докторантите; информация за предстоящи защити на докторски дисертации; актуални обяви за конференции и семинари; външни връзки. Раздел „Научна дейност“ предоставя информация, свързана с научните постижения на академичния състав, и докторантите на факултета – публикувани статии в научни издания, научни мероприятия и други ресурси. На тази страница са представени връзки към изданията на СУ, научния календар на факултета, профилите на академичния състав в ResearchGate и др. В раздел „Управление и органи“ обществеността може да се запознае със състава на Факултетния съвет, както и да получи свободен достъп до официално приетите протоколи от проведените съвети и отчетните доклади на деканското ръководство. Авторефератите на дисертационните трудове на докторантите, рецензиите и становищата по отделните процедури се публикуват на сайта на университета.

8.1.2.

На сайта на университета се поддържа специална страница на програма Еразъм+, където са оповестени възможностите за мобилност, условията за кандидатстване, процедурите по подбор на участници, образци на документи, богатата база от данни за партньорските университети. Периодично се провеждат информационни дни на програма Еразъм+, в които се популяризират възможностите за участие на студенти и докторанти в мобилности с цел обучение и стаж. Друга възможност за мобилност е предоставена от Докторантския център (ДокЦент). В рамките на работен пакет „Мобилност“ се финансират дейности за включване в научни и образователни събития в страните от ЕС (http://phdsu.blogspot.com/p/blog-page_5.html). Поддържа се и актуална информация относно сключените международни договори, в т.ч. и

договорите за партньорство по програма Еразъм+. За учебната 2021/2022 Стопанският факултет има сключени общо 74 договора, от които 10 с 26 места за мобилност на докторанти от ПН 3.8 Икономика.

8.1.3

Стопанският факултет предоставя различни възможности за представяне на резултатите от научната дейност на докторантите както на научни форуми, така и в официалните издания на Стопанския факултет. Информацията е достъпна на интернет страницата на Стопанския факултет в раздел „Научен календар на Стопанския факултет“ и на страниците на изданията. Информация по години за тематичната насоченост на годишните конференции на Стопанския факултет се публикува на неговата интернет страница. Конкретно за докторантите от ДП „Аналитични изследвания върху данни“ (DATA SCIENCE) са създадени условия за популяризиране на резултатите от научноизследователската им работа и творческите им изяви чрез участия в международен академичен обмен, студентски научни сесии и форуми, онлайн семинари, научни проекти; публикации в специализираните списания на СУ, в научни издания на други наши и чужди университети. Творческите изяви и дейностите на докторантите се популяризират и чрез социалните мрежи.

Изводи на ПК по изпълнението на Стандарт 8:

По 8.1.1. В Стопанския факултет на СУ има добре изградена и поддържана интернет страница, на която е публикувана богата информация за учебната и научно-изследователската дейност, представляваща интерес за кандидат-докторанти, докторанти, преподаватели и външни лица.

По 8.1.2. ВУ предоставя актуална информация на докторантите за възможностите за осъществяване на мобилност по програма „Еразъм +“ и други програми. Стопанският факултет има сключени 74 договора, като в 10 от тях специално се предвиждат места за докторанти.

По 8.1.3. Създадени са добри условия за представяне на резултатите от научните изследвания на докторантите. Те имат възможност да участват в научни форуми, организирани от Стопанския факултет, както и от други ВУ или научни организации в страната и чужбина.

СТАНДАРТ 9 ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

9.1.1

В Стопанския факултет е въведен задължителен ежегоден анализ на всички учебни планове включително и за ОНС „Доктор“. Всяка катедра формира постоянни работни групи, отговарящи за отделните програми, по които катедрата е водеща. Ежегодно се провеждат заседания на катедрените съвети за анализ на учебните планове, на които се канят и представители на бизнеса в качеството им на консултанти. Предложенията на катедрите по отношение промени в учебните планове се утвърждават от ФС и от АС. Отчитат се мненията и препоръките на различни групи партньори на съответните факултети, основно такива, при които практикуват, стажуват или вече работят студенти и възпитаници на СУ. Важен източник на информация за належащи промени в докторските програми са нагласите и очакванията на самите студенти и докторанти. За целта се провеждат различни форми на анкетни проучвания сред тях, както и неформални обсъждания на докторантски семинари и катедрени заседания.

Организирането на ефективен процес на обучение чрез прилагане на актуална методология и чрез оптимално съчетаване на колективни, групови и индивидуални форми също е предмет на системен мониторинг. Колективните форми на работа са удобен и ефикасен начин за консолидиране на докторантската общност, за споделяне на добри образователни и изследователски практики и изграждане на интердисциплинарни творчески колективи. Системно се наблюдават научноизследователската дейност на докторантите и нейното качество.

9.1.2.

Цялостната организация на образователно-научния процес в докторските програми в СУ, учебната документация, документооборотът, експертната, финансовата, информационната осигуреност на учебно и научноизследователския процес са предмет на наблюдение в рамките на институционалните одити. Процедурите и практиките за повишаване ефективността на докторската програма са обект и на СУК, като в Наръчника по качеството на СУ „Св. Климент Охридски“ е записано, че се изисква наблюдение на учебната документация и на нейното приложение в учебния процес, за да се гарантира непрекъснато съответствие с академичните стандарти. В Наръчника са регламентирани ангажиментите на преподаватели, докторанти и практики в мониторинга, прегледа и ревизията на докторските програми.

Изводи на ПК по изпълнението на Стандарт 9:

По 9.1.1. В СУ „Св. Кл. Охридски“ се осигурява регулярен мониторинг и периодично актуализиране на предлаганите докторски програми, в т.ч. ДП

„Аналитични изследвания върху данни /Data Science/“. В този процес участват преподаватели, представители на практиката и докторанти.

По 9.1.2. В СУ „Св. Климент Охридски“ са създадени процедури и практики, свързани с планиране и изпълнение на дейностите по отчитане на резултатите и предприемане на мерки за повишаване на ефективността на развиваните докторски програми.

СТАНДАРТ 10 ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

10.1.1.

В рамките на СУ функционира УЦУК, който координира дейностите по качеството, подпомага внедряването на СУК в звената на Университета, изготвя проекти на документи на университетско ниво, организира и провежда вътрешните одити, разработва критерии, показатели, процедури, механизми и инструменти за оценяване качеството на университетските дейности, анализира резултатите от вътрешните одити. Вътрешният одит се осъществява в съответствие с предвидената в Наръчника по качеството процедура, по предварително утвърден годишен график (календар).

Външното оценяване на ДП се извършва от Националната агенция по оценяване и акредитация. С Решение от 28.01.2021 г. (Протокол № 3) на ПКЧНУ на НАОА е дадена програмна акредитация на ПН 3.8 „Икономика“ в СУ «Св. Климент Охридски» на основание обща оценка 9,45 (девет цяло и четиридесет и пет стотни) и срок на валидност на акредитацията до следващата акредитация, съгласно графика по чл. 81 ал. 2 от ЗВО.

Докторската програма „Аналитични изследвания върху данни“ (DATA SCIENCE) в Стопански факултет на СУ «Св. Климент Охридски» е получила програмна акредитация от НАОА през 2016 г. (Протокол № 21/ 16.11.2016 г. на ПКЧНУ на НАОА) с обща оценка 8,14 (осем цяло и четиринадесет стотни) и срок на валидност на акредитацията от пет години. Направени са общо 3 препоръки, които са изпълнени в срок.

Изводи на ПК по изпълнението на Стандарт 10:

По 10.1.1. В СУ „Св. Кл. Охридски“ и неговите структури периодично се провеждат процедури за вътрешно и външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторска програма „Аналитични изследвания върху данни“ (DATA SCIENCE). Предприети са конкретни мерки за изпълнение на препоръките от предходната акредитация.

IV. СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „АНАЛИТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ ВЪРХУ ДАННИ /DATA SCIENCE/“ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8 „ИКОНОМИКА“ В СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
1. Наличие на голям брой договори за международна мобилност на докторанти.	1. Трима от хабилитираните преподаватели в катедрата нямат регистрация в НАЦИД, двама от които са в професионалното направление на ДП
2. Създадени благоприятни условия за обучение на докторантите от ДП чрез възможност за избор на курсове от други докторски програми и от магистърските програми на Стопанския факултет.	2. Научното ръководство не е равномерно разпределено
3. Висока публикационна активност (преобладаващо в чужбина) и висока цитируемост на преподавателите от ДП, в т.ч. и в издания с импакт фактор или импакт ранг.	3. Не е реализирана изходяща преподавателска мобилност
4. Висока проектна активност и участие в научни форуми на преподавателите от обучаващата катедра.	4. Няма реализирани докторантски мобилности
5. Висока и нарастваща публикационна активност на докторантите, в т.ч. в издания с импакт фактор или импакт ранг, както и успешна публикационна дейност с преподаватели от катедрата.	

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основата на констатациите за резултатите от извършеното оценяване ПКСНУ предлага на Акредитационния съвет да даде акредитация на докторска програма „Аналитични изследвания върху данни /Data Science/“ от професионално направление 3.8. „Икономика“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

V. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕПОРЪКИ

1. Да се осигури по-равномерно разпределение на научното ръководство на докторантите.

Срок: постоянен

2. Да се реализира изходяща мобилност от преподавателите в докторската програма.

Срок: постоянен

3. Да се реализира изходяща мобилност от докторантите.

Срок: постоянен

Председател на ПКСНУ:

(проф. д-р Галина Младенова)

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Преподаватели на ОТД, осигуряващи обучението по ДП „Аналитични изследвания върху данни“ (DATA SCIENCE), по години за периода 2017 – 2021 г.

Показател	2017	2018	2019	2020	2021
Преподаватели на първи ОТД					
1. Хабилитирани лица (бр.), в т.ч.:	8	8	8	8	8
1.1. Професори (бр.)	2	2	2	2	2
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели					
1.2. Доценти (бр.)	6	6	6	6	6
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели					

2. Нехабилитирани (бр.), в т.ч.:	4	4	4	3	3
2.1. Гл. асистенти	1	1	1	1	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели					
2.2. Асистенти, в т. ч:	3	3	3	2	2
с ОНС „доктор”	1	1	2	1	1
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели					
2.3. Старши преподаватели	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0
2.4. Преподаватели	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0
Общ брой на преподавателите на първи ОТД:	12	12	12	11	11
Преподаватели на втори ОТД					
1. Хабилитирани лица (бр.), вкл.:	0	0	0	0	0
1.1. Професори (бр.)	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0
1.2. Доценти (бр.)	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0
2. Нехабилитирани (бр.), вкл.:	0	0	0	0	0
2.1. Гл. асистенти	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0
2.2. Асистент, в т. ч:	0	0	0	0	0
с ОНС „доктор”	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0
2.4. Старши преподаватели	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0
2.4. Преподаватели	0	0	0	0	0

Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0
Общ брой на преподавателите на втори ОТД:	0	0	0	0	0

Публикации и цитирания на преподавателите на първи ОТД, осигуряващи обучението в катедра „Статистика и иконометрия“, по календарни години през периода 2016-2021 г.

Показатели	Години					Общо
	2017	2018	2019	2020	2021	
1. Брой преподаватели, осигуряващи обучението по ДП	12	12	12	11	11	X
2. Публикации в страната – общо,	11	7	11	8	3	40
(средно на един преподавател)	0,92	0,58	0,92	0,73	0,27	3,63
от тях: монографии	0	2	1	0	0	3
студии	1	1	3	6	0	11
статии	4	0	0	0	0	4
научни доклади	6	4	7	2	3	22
учебници и учебни помагала	0	0	0	0	0	0
3. Публикации в чужбина – общо,	25	25	19	15	16	100
(средно на един преподавател)	2,08	2,08	1,58	1,36	1,45	X
от тях: монографии	0	0	0	0	0	0
студии	0	0	0	4	3	7
статии	9	9	11	7	12	48
научни доклади	16	16	8	4	1	45
4. Публикации в реферирани и индексирани научни издания	17	17	20	22	18	105
(средно на един преподавател)	1,54	1,54	1,67	3	1,63	9,55

5. Публикации в научни издания с импакт фактор и импакт ранг	2	4	5	9	15	35
(средно на един преподавател)	0,17	0,33	0,42	0,82	1,25	3,18
6. Цитирания в научни издания в страната и чужбина - общо	135	134	113	100	114	909
(средно на един преподавател)	11,25	11,17	9,42	9,09	10,36	x
в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг(в SCOPUS и Web of Science)	37	56	33	145	56	439
(средно на един преподавател)	3,08	4,67	2,75	13,18	5,09	39,9